

Työllisyysalueen talousarvio vuodelle 2025 sekä talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2025 - 2027

Työllisyyslautakunta 25.09.2024 § 23

Valmistelija

elinvoimajohtaja Juho Niemelä

Ylivieska, Kalajoki, Nivala -työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti työllisyysalueen talousarvio laaditaan vastuukunnan talousarvion vuosikellon ja vastuukunnan antamien ohjeiden (talousarviokehys) ja periaatteiden mukaisesti. Työllisyyslautakunta tekee vastuukunnan valtuustolle esityksen työllisyysalueen talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi. Ennen työllisyyslautakunnan käsittelyä talousarviokehys käsitellään omistajaohjausryhmässä.

Työllisyysalueelle laaditaan yksi kokonaisuuden sisältävä talousarvio, joka sisältää menomäärärahat sekä vastuukunnan että muiden työnantajakuntien tuottamiin palveluihin ja lisäksi mahdollisen toisen työllisyysalueen tuottamiin palveluihin.

Selvyyden vuoksi todettakoon, että vastuukunnan talousarvio muodostuu vastuukunnan henkilöstömenoista ym. palvelujen järjestämiseen tarvittavista menomäärärahoista, sopimusperusteisista palveluista muilta työnantajakaupungeilta sekä mahdollisista palvelujen ostoista muilta työllisyysalueilta. Työllisyysalueen kokonaiskustannukset (=talousarvion menomääräraha) jaetaan työllisyysalueen kuntien kesken talousarvioperusteisesti ja tarkistetaan toteutuneiden kustannusten perusteella.

Talousarviota on valmisteltu käyttäen työllisyysalueen valmisteluryhmien ja kuntien viranhaltijoiden osaamista, tähän mennessä käytettävissä olevia valtionvarainministeriön tekemiä ja Pohjois-Pohjanmaan liiton TE2024 -hankkeen hankkimien konsulttipalveluiden jalostamia valtionosuuslaskelmia ja ELY-keskukselta sekä KEHA-keskukselta saatuja tietoja hyödyntäen.

Valmistelu on vielä keskeneräinen ja vaatii sekä omaan työhön että ulkopuolelta saatavaan tietoon nojaavia tarkennuksia. Kokoukseen tuodaan esitys talousarviovalmistelun ajankohtaisesta tilanteesta lähetettäväksi edelleen lausunnoille työllisyysalueen kuntiin.

Esittelijä

elinvoimajohtaja Juho Niemelä

Päätösehdotus

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös

Työllisyyslautakunta lähettää kokouksessa käsitellyn esityksen lausuttavaksi kuntiin. Vastaukset pyydetään toimittamaan viimeistään maanantaina 28.10.2024.

Valmistelija

elinvoimajohtaja Juho Niemelä

Ylivieskan kaupunginhallitus on 26.8.2024 § 240 hyväksynyt talousarvion 2025 sekä taloussuunnitelman 2025–2028 laadintaohjeen ja tavoitekehykset talousarvion laadinnan pohjaksi. Työllisyysalueen talousarvio sisältyy Elinvoimapalveluiden tulosalueen alle.

Työllisyysalueen osalta järjestämissopimukseen on kirjattu, että *”Työvoimapalvelujen järjestämisvastuu muodostaa kunnille uuden valtiosuustehtävän, johon osoitetaan täysimääräinen rahoitus. Työllisyysalueen kunnat kohdentavat valtiolta osoitetun rahoituksen täysimääräisesti alueen työllisyystehtävien hoitamiseen. Kuntalain 8 §:n 3 momentin mukaisesti jokainen kunta vastaa tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle.”* Käsitellessään työllisyysalueen talousarvioraamia omistajaohjausryhmä suositteli vahvasti kuntien sopeutustoimenpiteiden huomioimisen myös työllisyysalueen budjetoinnissa. Edellä mainitun suosituksen perusteella työllisyysalueen vuoden 2025 talousarvion toimintakatteen loppusumma muodostuu kunnille osoitetuista valtiosuusmääristä vähennettynä omistajaohjausryhmän esityksellä jättää yksi virka per työnantajakunta täyttämättä toiminnan alkaessa. Edellisessä kokouksessa työllisyysalueen kunnilta pyydetyt lausunnot on huomioitu talousarvioesityksen valmistelussa ja esitetään lautakunnalle kokouksessa.

Tämän lisäksi yhteisestä sopimuksesta budjetissa ei ole huomioitu vuosina 2025 – 2026 alueemme kunnille etupäässä positiivisena (= lisäyksinä valtiosuuksiin) näkyvää siirtymäkauden rahoitusta. Tarkemmin avattuna siirtymäajan rahoitus lasketaan siten, että kuntakohtaisesta laskennallisesta valtiosuudesta vähennetään kuntakohtainen laskennallinen TE-palveluiden kustannusten toteuma. Mikäli erotus on negatiivinen, kunta saa tästä 50% lisänä ensimmäisenä vuonna ja 25% toisena vuonna, ja päinvastoin eli mikäli erotus on positiivinen, tullaan 50% erotuksesta veloittamaan vuonna 2025 ja 25% vuonna 2026.

Järjestämissopimuksen perusteella *”Työllisyysalueen kokonaiskustannukset (=talousarvion menomääräraha) jaetaan työllisyysalueen kuntien kesken talousarvioperusteisesti ja tarkistetaan toteutuneiden kustannusten perusteella. Vastuukunta laskee kuntien osuudet talousarvion kokonaiskustannusten perusteella seuraavasti:*

- 1) Kustannuksista 50 prosenttia jaetaan sopijakuntien asukasmäärän suhteessa. Lukuna käytetään talousarviovuotta edeltävän vuoden lopun (31.12.) lukua.*
- 2) Kustannuksista 50 prosenttia jaetaan sopijakunnittain työttömien määrän suhteessa. Lukuna käytetään talousarviovuotta edeltävän vuoden lopun (31.12.) lukua ja työttömien määrä määritellään TEM:n tilastojen mukaan.”*

Ylivieska, Kalajoki, Nivala -työllisyysalueen talousarvion menoiksi vuodelle 2025 esitetään yhteensä **3 256 428 euroa**. Arvioituna vuoden 2023 tietoja hyödyntäen kuntien maksuosuudet olisivat seuraavat:

Kunta	Asukasluku (2023)	% alueesta	Kustannusvaikutus	Työttömät (2023)	% alueesta	Kustannusvaikutus	Sop. muk. kust. 2023 tiedoilla
Alavieska	2435	5,249089224	85 466	122	5,656003709	92 092	177 558
Kalajoki	12367	26,65933734	434 071	553	25,63745943	417 433	851 504
Merijärvi	1055	2,27424605	37 030	45	2,086230876	33 968	70 998
Nivala	10450	22,52689215	366 786	451	20,90866945	340 438	707 224
Sievi	4714	10,16189183	165 457	229	10,61659713	172 861	338 318
Ylivieska	15368	33,1285434	539 404	757	35,09503941	571 422	1 110 826
	46389			2157			3 256 428

Huomioitavaa on, että kuntien lopulliset maksusuudet lasketaan vuoden 2024 tietojen perusteella, kun ne ovat saatavilla, ja tulevat näin ollen muuttumaan edellä kuvatusta asukasluvun ja työttömien muutosten perusteella.

Vuosi 2025 tulee olemaan työllisyysalueen ensimmäinen toimintavuosi ja tärkein yksittäinen tavoite on työllisyysalueen toiminnan onnistunut käynnistäminen sekä lakisääteisten velvoitteiden täyttäminen. Työllisyysalueen toimintaa aletaan kehittämään järjestämissopimuksessa ja -suunnitelmassa yhteisesti määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Työllisyysalueen palvelustrategia on tavoitteena valmistella ja tuoda päätöksentekoon vuoden 2025 aikana.

Ensimmäisen vuoden perusteella tullaan tekemään tarvittavia muutoksia esimerkiksi työvoimaviranomaisen lakisääteisiin velvoitteisiin sekä asiakastarpeisiin perustuen. Vuonna 2025 tulee myös jatkaa keskustelua kustannustenjaon aiheuttamisperustaisuudesta sopimisesta työllisyysalueen kuntien kesken esimerkiksi palkkatuen ja starttirahan osalta. Järjestämissopimuksen mukaisesti työllisyysalueen mahdolliset yhteiset investoinnit rahoitetaan samalla periaatteella kuin käyttötalouden menot tai aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kuntakohtaisesti. Järjestämissopimuksen mukaisesti investoinnit tulee käsitellä omistajaohjausryhmässä ennen kuin työllisyyslautakunta tekee niistä päätöksen.

Taloussuunnitelmavuosien 2026–2027 osalta ei tällä hetkellä ole tiedossa yleisen kustannustason (ml. palkat) nousun ulkopuolisia tarpeita. Kustannusnousu toteutettavissa ostopalveluissa on kuitenkin todennäköistä.

Esittelijä elinvoimajohtaja Juho Niemelä

Päätösehdotus Työllisyyslautakunta hyväksyy ja esittää edelleen, että valtuusto hyväksyy Ylivieska, Kalajoki, Nivala -työllisyysalueen talousarvioesityksen vuodelle 2025 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2027.

Työllisyysaluejohtajalle, elinvoimajohtajalle ja talousjohtajalle annetaan tarvittaessa oikeudet tehdä teknisiä tarkistuksia talousarvioesitykseen.

Päätös Hyväksyttiin.